

AAR-001-001232

Seat No. _____

First Year B. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2016

Philosophy : Paper-IV

(Intro. to Epistemology) (Core Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001232

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ લખવા.

1 M.C.Q.

20

(1) "Epistemology" શબ્દ કોણે આપ્યો ?

- (A) એરિસ્ટોટલ
- (B) ફેરીયર
- (C) પ્લેટો
- (D) લોક

(2) ન્યાયદર્શન અનુસાર જ્ઞાનના સાધનો કેટલા છે ?

- (A) બે
- (B) ત્રણ
- (C) ચાર
- (D) પાંચ

(3) જ્ઞાન મીમાંસાનું ક્ષેત્ર શું છે ?

- (A) જ્ઞાન
- (B) વિચાર
- (C) તર્ક
- (D) સમાજ

- (4) જ્ઞાનની કક્ષાઓ કેટલી છે ?
- (A) પાંચ
(B) ત્રણ
(C) સાત
(D) ચાર
- (5) જ્ઞાન પ્રાપ્તિની પ્રક્રિયાનું લક્ષ્ય શું છે ?
- (A) સુખ
(B) ભક્તિ
(C) શાંતિ
(D) સત્ય
- (6) 'પ્રમા' એટલે શું ?
- (A) અજ્ઞાન
(B) વિજ્ઞાન
(C) યથાર્થજ્ઞાન
(D) શંકા
- (7) આધુનિક પાશ્ચાત્ય અનુભવવાદના સ્થાપક કોણ છે ?
- (A) લોક
(B) ડેકાર્ટ
(C) સ્પિનોઝા
(D) હ્યુમ
- (8) સત્ય અંગેના સિદ્ધાંત કેટલા છે ?
- (A) પાંચ
(B) ત્રણ
(C) બે
(D) ચાર
- (9) જ્ઞાત પરથી અજ્ઞાત પર જવાની ક્રિયા.....
- (A) પ્રત્યક્ષ
(B) અનુમાન
(C) પ્રમા
(D) શંકા

- (10) પોતાની ખાતરી માટે કરવામાં આવતું અનુમાન કયું છે ?
- (A) સ્વાર્થાનુમાન
(B) પરાર્થાનુમાન
(C) વ્યાપ્તિ
(D) પૂર્વવત
- (11) સ્વાર્થાનુમાનમાં કેટલા અવયવો હોય છે ?
- (A) ચાર
(B) બે
(C) ત્રણ
(D) પાંચ
- (12) ઈન્દ્રિય અને અર્થના સન્તીકર્ષથી રચાતું જ્ઞાનનું પ્રમાણ કયું છે ?
- (A) પ્રત્યક્ષ
(B) અનુમાન
(C) શબ્દપ્રમાણ
(D) ઉપમાન
- (13) “હકીકતના વર્ણનમાં સત્ય સમાયેલું હોય છે.” આ સત્યનો કયો સિદ્ધાંત છે ?
- (A) સંવાદિતા
(B) અનુરૂપતા
(C) વ્યાવહારિક
(D) તાત્કાલિકતા
- (14) હુમની જ્ઞાનમીમાંસાનું સ્વરૂપ કેવું છે ?
- (A) તાર્કિક
(B) ધાર્મિક
(C) વૈજ્ઞાનિક
(D) શંકાવાદી
- (15) કાન્ટનો જ્ઞાન અંગેનો સિદ્ધાંત કયો છે ?
- (A) બુદ્ધિવાદ
(B) અનુભવવાદ
(C) સમીક્ષાવાદ
(D) શંકાવાદ

- (16) “अस्तित्व प्रत्यक्ष છે.” આ જ્ઞાન મીમાંસકીય ખ્યાલ કોણે આપ્યો ?
- (A) ડેકાર્ટ
(B) હુમ
(C) કાન્ટ
(D) બર્કલે
- (17) ડેકાર્ટનો જ્ઞાન મીમાંસકીય સિદ્ધાંત કયો છે ?
- (A) બુદ્ધિવાદ
(B) ચિદ્રશ્મિવાદ
(C) અનુભવવાદ
(D) શંકાવાદ
- (18) ડૉ. રાધાકૃષ્ણન્ અનુસાર જ્ઞાનનો મૂળભૂત સ્ત્રોત કયો છે ?
- (A) અનુભવ
(B) અંતઃસ્ફુરણા
(C) તર્ક
(D) મન
- (19) વિધાનના મૂખ્ય અંગો કેટલા હોય છે ?
- (A) પાંચ
(B) ત્રણ
(C) બે
(D) સાત
- (20) જ્ઞાનનું મૂળભૂત સાધન કયું છે ?
- (A) અનુમાન
(B) ઉપમાન
(C) શબ્દપ્રમાણ
(D) પ્રત્યક્ષ

2	જ્ઞાન મીમાંસાનું સ્વરૂપ અને ક્ષેત્ર વર્ણવો.	10
	અથવા	
2	પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ વિગતવાર સમજાવો.	10
3	જ્ઞાન પ્રાપ્તિના સાધન તરીકે અનુમાન પ્રમાણની ચર્ચા કરો.	10
	અથવા	
3	સંશ્લેષક વિધાનોની શક્યતા ચર્ચો.	10

- 4 (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ એક) 8
 (1) શબ્દ પ્રમાણ
 (2) વિધાનનું સ્વરૂપ
- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ એક) 8
 (1) પદાર્થાનુમાન
 (2) ઉપમાન
- 5 ટૂંકા ઉત્તરો લખો : (કોઈપણ બે) 14
 (1) 'ખ્યાલ'નો ઉદભવ અને વિકાસ વર્ણવો.
 (2) વિધાનના પ્રકારો સ્પષ્ટ કરો.
 (3) અનુરૂપતાનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
 (4) હ્યુમનો શંકાવાદ સ્પષ્ટ કરો.

ENGLISH VERSION

Instruction : Write answers of all questions in main answer sheet.

- 1 M.C.Q. 20
- (1) Who gave the word 'Epistemology' ?
 (A) Aristotle
 (B) Feriyar
 (C) Plato
 (D) Locke
- (2) How many means of the knowledge according to Nyayadarshan ?
 (A) Two
 (B) Three
 (C) Four
 (D) Five
- (3) What is the scope of epistemology ?
 (A) Knowledge
 (B) Thought
 (C) Logic
 (D) Society

- (4) How many categories of the knowledge ?
(A) Five
(B) Three
(C) Seven
(D) Four
- (5) What is the aim, process of attainment of knowledge ?
(A) Pleasure
(B) Worship
(C) Peace
(D) Truth
- (6) What is the 'Prama' ?
(A) Ignorance
(B) Science
(C) Valid knowledge
(D) Doubt
- (7) Who is the founder of modern western empiricism ?
(A) Locke
(B) Descarte
(C) Spinoza
(D) Hume
- (8) How many theories of truth ?
(A) Five
(B) Three
(C) Two
(D) Four
- (9) The action from the known to the unknown
(A) Perception
(B) Inference
(C) Prama
(D) Doubt
- (10) Which is the inference meant for one's self ?
(A) Swarthanuman
(B) Pararthanman
(C) Induction
(D) Purvavat

- (11) How many parts of the inference for one's self ?
- (A) Four
 - (B) Two
 - (C) Three
 - (D) Five
- (12) Which is the means of knowledge born by relation of sense and meaning ?
- (A) Perception
 - (B) Inference
 - (C) Verbal testimony
 - (D) Analogy
- (13) "The truth is included in description of Reality" which is this theory of truth ?
- (A) Coherence
 - (B) Correspondence
 - (C) Pragmatic
 - (D) Immediacy
- (14) What is the nature of the Hume's Epistemology ?
- (A) Logical
 - (B) Religious
 - (C) scientific
 - (D) Sceptic
- (15) Which is the Kant's theory for knowledge ?
- (A) Rationalism
 - (B) Empiricism
 - (C) Criticism
 - (D) Scepticism
- (16) Who gave this epistemological concept "to exists is to be perceived" ?
- (A) Descarte
 - (B) Hume
 - (C) Kant
 - (D) Berkeley
- (17) Which is the epistemological theory of Descarte ?
- (A) Rationalism
 - (B) Monadism
 - (C) Empiricism
 - (D) Scepticism

- (18) Which is the main source of knowledge according to Dr. Radhakrishnan ?
- (A) Experience
 (B) Intuition
 (C) Logic
 (D) Mind
- (19) How many main parts of the Proposition ?
- (A) Five
 (B) Three
 (C) Two
 (D) Seven
- (20) Which is the main means of the knowledge ?
- (A) Inference
 (B) Analogy
 (C) Verbal testimony
 (D) Perception

- 2 Explain the nature and scope of epistemology. 10
- OR**
- 2 Explain the perception with details. 10
- 3 Discuss the inference as a means of the knowledge. 10
- OR**
- 3 Discuss the possibility of synthetic proposition. 10
- 4 (a) Write short note : (any one) 8
- (1) Verbal testimony
 (2) Nature of proposition
- (b) Write short note : (any one) 8
- (1) Inference for another
 (2) Analogy
- 5 Write short answer : (any two) 14
- (1) Describe the origin and evolution of the 'concept'.
 (2) Clarify the types of the proposition
 (3) Explain the correspondence theory
 (4) Clarify the scepticism of the Hume